

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Т.М. Лозинська
“12” грудня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Загальна конфліктологія

Полтава
2019/2020

Робоча програма міжфакультетської вибіркової навчальної дисципліни «Загальна конфліктологія» для здобувачів вищої освіти Полтавської державної аграрної академії.

Мова викладання державна.

Розробник: Шупта І.М., к. п. н., доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування протокол від 12 грудня 2019 року № 12.

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів	3
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	вибіркова
Рік навчання (курс)	2
Семестр	3
Лекції (годин)	16
Практичні (годин)	14
Самостійна робота (годин)	60
Вид підсумкового контролю	залік

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік дисциплін, які передують її вивченню: «Громадянська освіта», «Історія України», «Українська мова» на рівні загальної середньої освіти.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни: опанувати базові знання з актуальних питань загальної конфліктології та побудови продуктивних людських взаємовідносин, сформувати вміння та навички вирішення конфліктів у діловій та професійній сферах, міжнародних відносинах, приватному житті.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- забезпечення засвоєння здобувачами вищої освіти необхідних теоретичних знань в галузі загальної конфліктології;
- формування конфліктологічної компетентності, що забезпечила б оптимальність інтеграції суб'єктів діяльності та спілкування в соціумі;
- формування мотивації на засвоєння знань в галузі загальної конфліктології, що створить можливість розвитку творчої індивідуальності майбутнього фахівця;
- самостійного засвоєння практичних навичок з попередження, профілактики та управління конфліктами;
- дослідження методологічних, теоретичних і методичних проблем загальної конфліктології;
- ознайомлення з класичними та сучасними концепціями, тлумаченнями предмету загальної конфліктології, закономірностями, класифікацією конфліктів, причинами їх виникнення;
- навчання основним способам оригінального вирішення конфліктів у процесі міжособистісної взаємодії;
- ознайомлення здобувачів вищої освіти з конфліктними технологіями посередницької діяльності при вирішенні конфліктних ситуацій, враховуючи прояв індивідуально-психологічних особливостей конструктивного, ділового

й міжособистісного спілкування, управління людьми в колективі;

– розкриття арсеналу засобів діагностики конфліктів у різних сферах життєдіяльності, вияв конфліктних особистостей.

Компетентності:

загальні:

– здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями;
– здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

– здатність бути критичним і самокритичним;

– здатність до адаптації та дії в новій ситуації;

– здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Програмні результати навчання:

– Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям.

– Вирішувати складні фахові завдання (практичні та дослідницькі) з опорою на доступні ресурси в галузі загальної конфліктології.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Конфліктологія як наука.

Тема 2. Конфлікт: поняття та предмет вивчення.

Тема 3. Причини конфліктів та їхні функції.

Тема 4. Класифікація конфліктів.

Тема 5. Динаміка конфліктів та механізми їх розвитку.

Тема 6. Стрес як причина та наслідок виникнення конфлікту.

Тема 7. Шляхи аналізу конфліктів.

Тема 8. Технології прогнозування, запобігання та профілактики конфліктів.

Тема 9. Управління конфліктами.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	с. р.
1	2	3	4	5
Тема 1. Конфліктологія як наука.	7	2	-	7
Тема 2. Конфлікт: поняття та предмет вивчення.	7	2	2	7
Тема 3. Причини конфліктів та їхні функції.	7	2	2	6
Тема 4. Класифікація конфліктів.	8	2	2	7
Тема 5. Динаміка конфліктів та механізми їх розвитку.	7	2	2	7
Тема 6. Стрес як причина та наслідок виникнення конфлікту.	5	-	2	6

1	2	3	4	5
Тема 7. Шляхи аналізу конфліктів.	7	2	2	6
Тема 8. Технології прогнозування, запобігання та профілактики конфліктів.	6	2	-	7
Тема 9. Управління конфліктами.	6	2	2	7
Усього годин	60	16	14	60

6. Теми практичних анять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Конфлікт: поняття та предмет вивчення.	2
2	Причини конфліктів та їхні функції.	2
3	Класифікація конфліктів.	2
4	Динаміка конфліктів та механізми їх розвитку.	2
5	Шляхи аналізу конфліктів.	2
6	Стрес як причина та наслідок виникнення конфлікту.	2
7	Управління конфліктами.	2
	Разом	14

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Конфліктологія як наука	7
2	Конфлікт: поняття та предмет вивчення.	7
3	Причини конфліктів та їхні функції.	6
4	Тема 4. Класифікація конфліктів.	7
5	Динаміка конфліктів та механізми їх розвитку.	7
6	Стрес як причина та наслідок виникнення конфлікту.	6
7	Шляхи аналізу конфліктів.	6
8	Технології прогнозування, запобігання та профілактики конфліктів.	7
9	Управління конфліктами.	7
	Разом	60

7. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання, форми поточного і підсумкового контролю

Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним рівня вище межі незадовільного навчання.

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня

засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання на практиці.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання для поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

1. Робота під час лекцій, конспект лекції (0-2)

Об'єкт оцінювання: повнота опрацювання змісту лекції – 0-1 бал, його відтворення та розуміння – 0-1 бал.

Відсутність (недостатність) тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

2 бали нараховуються здобувачу вищої освіти, який в повному обсязі опрацював всі питання лекції, повністю і вірно відтворив її зміст в конспекті.

1 бал нараховується здобувачу вищої освіти, який не в повному обсязі опрацював питання лекції, переважно відтворив її зміст, допустив неточності.

0 балів нараховуються здобувачу вищої освіти, який не має конспекту, не володіє матеріалом, потрібне його виконання.

2. Завдання на практичних заняттях (0-5).

Об'єкт оцінювання виконання завдань практичного заняття для здобувачів вищої освіти денної форми навчання: точність виконання завдання – 0-2 бали; повнота виконання завдання – 0-2 бали; ступінь обґрунтованості відповіді – 0-1 бал.

Відсутність (недостатність) тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

5 балів нараховуються здобувачу вищої освіти, за умови точного та повного виконання завдання, високого ступеня обґрунтованості відповіді.

4 бали нараховуються здобувачу вищої освіти, за умови повного виконання завдання, достатнього ступеня обґрунтованості відповіді, при наявності кількох несуттєвих помилок.

3 бали нараховуються здобувачу вищої освіти, за умови виконання більшої частини завдання, достатнього ступеня обґрунтованості відповіді, при наявності кількох помилок.

2 бали нараховуються здобувачу вищої освіти, за умови виконання достатньої частини завдання, низького ступеня обґрунтованості відповіді, при наявності значної кількості помилок.

1 бал нараховується здобувачу вищої освіти, за умови виконання меншої частини завдання, недостатнього ступеня обґрунтованості відповіді, при наявності значної кількості помилок; виконання задовольняє мінімальні критерії.

0 балів нараховуються здобувачу вищої освіти, у разі невиконання завдання, або коли потрібне повторне його виконання.

4. Завдання самостійної роботи в розрізі тем:

– **написання та захист глосарію (0-3)**

Об'єкт оцінювання: точність виконання завдання – 0-1 бал; повнота виконання завдання – 0-1 бал; ступінь обґрунтованості відповіді – 0-1 бал.

Відсутність (недостатність) тієї чи іншої складової знижує оцінку на

відповідну кількість балів.

3 бали нараховуються здобувачу вищої освіти, за умови точного та повного виконання завдання, високого ступеня обґрунтованості відповіді.

2 бали нараховуються здобувачу вищої освіти, за умови повного виконання завдання, відносно достатнього ступеня обґрунтованості відповіді, при наявності кількох несуттєвих помилок.

1 бал нараховується здобувачу вищої освіти, за умови виконання достатньої частини завдання, низького ступеня обґрунтованості відповіді, при наявності значної кількості помилок; виконання задовольняє мінімальні критерії.

0 балів нараховуються здобувачу вищої освіти, у разі невиконання завдання, або потрібне повторне його виконання.

– **написання та захист реферату (0-4)**

Об'єкт оцінювання: точність виконання завдання – 0-2 бали; повнота виконання завдання – 0-1 бал; ступінь обґрунтованості відповіді – 0-1 бал.

Відсутність (недостатність) тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

4 бали нараховуються здобувачу вищої освіти, за умови точного та повного виконання завдання, високого ступеня обґрунтованості відповіді.

3 бали нараховуються здобувачу вищої освіти, за умови повного виконання завдання, відносно достатнього ступеня обґрунтованості відповіді, при наявності кількох несуттєвих помилок.

2 бал нараховується здобувачу вищої освіти, за умови виконання достатньої частини завдання, низького ступеня обґрунтованості відповіді, при наявності значної кількості помилок; виконання задовольняє мінімальні критерії.

1 бал нараховуються здобувачу вищої освіти, у разі невиконання завдання, або потрібне повторне його виконання.

– **розв'язування тестових завдань (0-10).**

Об'єкт оцінювання: кількість правильних відповідей на тестові завдання.

10 балів нараховуються здобувачу вищої освіти, який правильно виконав 91-100 % тестових завдань.

9 балів нараховуються здобувачу вищої освіти, який правильно виконав 80-90 % тестових завдань.

8 балів нараховуються здобувачу вищої освіти, який правильно виконав 71-80 % тестових завдань.

7 балів нараховуються здобувачу вищої освіти, який правильно виконав 61-70 % тестових завдань.

6 балів нараховуються здобувачу вищої освіти, який правильно виконав 51-60 % тестових завдань.

5 балів нараховуються здобувачу вищої освіти, який правильно виконав 41-50 % тестових завдань.

4 бали нараховуються здобувачу вищої освіти, який правильно виконав 31-40 % тестових завдань.

3 бали нараховується здобувачу вищої освіти, який правильно виконав 21-30 % тестових завдань.

2 бали нараховується здобувачу вищої освіти, який правильно виконав 11-20 % тестових завдань.

1 бал нараховується здобувачу вищої освіти, який правильно виконав 1-10 % тестових завдань.

0 балів нараховуються здобувачу вищої освіти, який не виконав жодного тестового завдання.

8. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти					Разом за темою
	кобота під час лекції, конспект лекцій	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи в розрізі тем			
			реферат	глосарій	розв'язування тестових завдань	
Тема 1. Конфліктологія як наука	2			3	10	15
Тема 2. Конфлікт: поняття та предмет вивчення.	2	5		3		10
Тема 3. Причини конфліктів та їхні функції.	2	5		3		10
Тема 4. Класифікація конфліктів.	2	5		3		10
Тема 5. Динаміка конфліктів та механізми їх розвитку.	2	5		3		10
Тема 6. Шляхи аналізу конфліктів.				3	10	13
Тема 7. Стрес як причина та наслідок виникнення конфлікту.		5		3		8
Тема 8. Технології прогнозування, запобігання та профілактики конфліктів	2	5		3		10
Тема 9. Управління конфліктами.	2	5		3		10
Разом	16	35	4	27	20	100

9. Рекомендовані джерела інформації Основні

1. Єременко Л.В. Конфліктологія: навчальний посібник. Мелітополь: ФО-П Однорог Т. В., 2018. 219 с. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/shn/wp->

content/uploads/sites/59/1-rozdil-posibnyk_yeremenko.pdf. (дата звернення: 08.02.2020).

2. Конфліктологія: Підруч. для студентів вищ.навч. закл. юридич. спец. / Герасіна Л. М., Панов М. І., Н.П.Осіпова Н. П. та ін.; [За ред. професорів Л.М. Герасіної та М.І. Панова]. Харків: Право, 2002. 256 с.

3. Конфліктологія : Навч. посіб [Ємельяненко Л.М., Петюх В.М., Торгова Л.В., Гриненко А.М.]; За заг. ред. В.М. Петюха, Л.В. Торгової. К.: КНЕУ, 2003.315 с.

4. Конфліктологія: навч. посіб. / URL: Коваленко Д.В., Шалімова І.М., Корецький О. М., Бурбига В.А. URL: <https://pidruchniki.com/85341/psihologiya/konfliktologiya> (дата звернення: 08.02.2020).

5. Леонов Н. И. Конфликтология : Учебное пособие для среднего профессионального образования . – 4-е изд., перераб. и доп. – Москва : Издательство Юрайт, 2019. 395 с. URL: (дата обращения: 08.02.2020).

6. Опорний конспект лекцій із дисципліни «Конфліктологія» для студентів денної та заочної форм навчання зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Укладачі: О.В. Головка, Н.О. Лисак, Н.В. Петренко.Х.: ХДУХТ, 2018. URL:<http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/2552/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.%20%D0%9E%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf>.(дата звернення: 08.02.2020).

7. Орлянський В. С. Конфліктологія: Навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2007.– с. URL: <http://padaread.com/?book=89867&prg=2>. – Назва з титулки екрану. (дата звернення : 08.02.2020).

8. Охременко, И. В. Конфликтология : Учеб. пособ. для. 2-е изд., перераб. и доп. Москва : Издательство Юрайт, 2019. 154 с. URL: <https://stud.com.ua/148214/psihologiya/konfliktologiya>. <https://www.klex.ru/91x>. (дата обращения: 08.02.2020).

9. Пірен М.І. Конфліктологія: Підручник. К.: МАУП, 2003. 360 с. URL: <https://studfiles.net/preview/5194699/>. (дата звернення: 08.02.2020).

10. Примуш М.В. Конфліктологія: Навч. посіб. К.: ВД «Професіонал», 2006. 288 с. URL:<http://studentam.net.ua/content/category/24/318/86/>. (дата звернення: 08.02.2020).

11. Скібіцька Л.І. Конфліктологія : Навч. посіб.– К.: Центр учбової літератури, 2007. – 384 с., 2017. 319 с.

Допоміжні

1. Гуменюк Л.Й. Соціальна конфліктологія: підручник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 564 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/123456789/445/1/%D0%93%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%8E%D0%BA%20%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B>

<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/123456789/445/1/%D0%93%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%8E%D0%BA%20%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B>

[A%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%202015.pdf](#). (дата звернення: 08.02.2020).

2. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління: Навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2005. 456 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/417896.pdf. (дата звернення: 08.02.2020).

3. Закон України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, N 34, ст.227

4. Медіація у професійній діяльності юриста: Підручник. [авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилук, І. Городиський [та ін.]]; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса: «Екологія», 2019. URL: <http://www.knuba.edu.ua/ukr/wp-content/uploads/2019/11/%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%B7%D1%86%D1%96%D1%97.pdf>. (дата звернення: 08.02.2020).

5. Слободанюк А. В., Андрущенко Н.О. Психологія управління та конфліктологія: Навч. посіб); { Із змінами, внесеними згідно із Законом N 1096-IV (1096-15) від 10.07.2003, ВВР, 2004, N 6, ст.38 } {Офіційне тлумачення до Закону див. в Рішенні Конституційного Суду N 35-рп/2009 (v035p710-09) від 24.12.2009 } { Із змінами, внесеними згідно із Законами N 4719-VI (4719-17) від 17.05.2012, ВВР, 2013, N 15, ст.97 N 5026-VI (5026-17) від 22.06.2012, ВВР, 2013, N 22, ст.216 N 5458-VI (5458-17) від 16.10.2012, ВВР, 2013, N 47, ст.659}. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua> (дата звернення: 8.02.2020).

6. Кашапов, М. М. Основы конфликтологии : Учебное пособие для академического бакалавриата. Москва : Издательство Юрайт, 2018. 116 с. URL: <https://www.biblio-online.ru/bcode/423311> (дата звернення: 1.02.2020).

7. Тихомирова Є. Б., Постоловський С. Р. Конфліктологія та теорія переговорів: Підручник. Рівне: Перспектива, 2007. 389 с. URL: <http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/417/1/conflictology.pdf>. (дата звернення: 08.02.2020).

8. Фесенко Г. Г. Психологія управління та конфліктологія: Конспект лекцій (для студентів спеціальності 8.14010101 «Готельна і ресторанна справа») [Електронний ресурс] : Навч. посіб. / Г. Г. Фесенко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х. : ХНУМГ, 2013. 132 с. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/35075/1/2013%D0%BF%D0%B5%D1%87.%2058%D0%9B%20%D0%9F%D0%A3%D1%96%D0%9A.pdf>. – Назва з титулки екрана. (дата звернення: 08.02.2020).

9. Яхно Т. П., Куреевіна І.О. Конфліктологія та теорія переговорів. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 168 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/824987/>.(дата звернення: 08.02.2020).

10. Інформаційні ресурси

1. Аналитик. Киевский центр политических исследований и

конфліктології: веб-сайт. URL: <http://www.analitik.org.ua/>.(дата звернення: 28.08.2019). (дата звернення: 08.02.2020).

2. Конфліктологія та основи кризових ситуацій : веб-сайт. URL: https://wiki.cuspu.edu.ua/index.php/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F_%D1%82%D0%B0_%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8_%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85_%D1%81%D0%B8%D1%82%D1%83%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9. (дата звернення: 08.02.2020).

3. Конфліктологія. навчальні матеріали онлайн: веб-сайт. URL: <https://stud.com.ua/politologiya/Page-2>. (дата звернення: 08.02.2020).

4. Конфліктологія: веб-сайт. URL: <https://admissions.kpfu.ru/node/3723686>. (дата звернення: 2.02.2020).

5. КОНФЛИКТОЛОГИЯ / NOTA BENE: веб-сайт. URL: <https://nbpublish.com/cfmag/>. (дата звернення 08.02.2020).

6. МШК: Московская школа конфликтологии: веб-сайт. URL: <http://conflictmanagement.ru/biblioteka>. (дата звернення 08.02.2020).

7. Конфлікт інтересів: треба знати! Від теорії до практики: Prometheus: веб-сайт. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:NAZK+COI102+2019_T1/course. (дата звернення: 08.02.2020).